

EU-FORHANDLINGENE

Blir sjøsjuk av stor sjø – gikk i land og ble fiskeriminister

JAN Henry T. Olsen kunne ikke bli fisker fordi han var sjøsyk. Det ble grundig bekreftet da han ble med farens båt på loddefiske i Barentshavet. Likevel mistet han ikke interessen for fisk, fiskere og fiskeripolitikk da han gikk på land. Dermed kom Jan Henry inn i re-

gjeringsen, til forhandlingsbordet i Brussel, på førstesider i avisene og havnet på topp i fjernsynsnyhetene. I tillegg fikk han klenge navn som ble spredd rundt i verden av de internasjonale nyhetsbyråene. «No-fish-Olsen» ble den norske fiskeriministeren he-

tende blant utenlandske journalister. Det ble raskt til «few-fish-Olsen». Blant folk flest her hjemme heter han Jan Henry, enten det er embetsmenn, partifeller eller fiskere som snakker med eller om den norske fiskeriministeren. I 1991 ble Olsen valgt til fyl-

kesordfører i Troms. Det vervet hadde han i mindre enn et år før Gro hentet ham til Kongens bord. Oslo-pressen ga ham toppkarakter for måten han taklet en av de vanskeligste statsrådsjobbene på den første tiden. Fiskerne og kystbefolkningen

var mere avventende. (NTB)

«Hold Norge utenfor EU»

MADRID: Politikerne i Galicia ber den spanske regjeringen legge ned veto mot norsk EU-medlemskap, inntil spanske fiskere får tilgang til EU-farvann og norske fiskerifelt.

Spanias statsminister Felipe Gonzalez er under dobbelt press foran finalen i fiske-dragkampen med Norge neste uke. Mens Tyskland lokker og truer stulle spanske myndigheter, krever hjemmepublikum en hard linje. Spanske media framstiller Norge som et egoistisk land som nekter å dele sine store fiskeressurser med andre, samtidig som de krever fri adgang til det enorme spanske fiskemarkedet. (NTB)

Kinkel advarer mot EU-krise

BONN: Tyske partier er enige om at både Spania og Storbritannia bærer skylden for at det ikke ble oppnådd noen avtale mellom Norge og EU tidligere i uka. I Forbundsdagen i går advarte Tysklands utenriksminister Klaus Kinkel mot en alvorlig krise i EU og sa at forhandlingene med Norge ikke måtte strandre på grunn av noen tusen tonn torsk. Kinkel sa at Den europeiske unionen vil oppleve en alvorlig krise dersom forhandlingene med de fire søkerlandene Norge, Sverige, Finland og Østerrike ikke fører fram til enighet. (NTB-Reuter-DPA)

Spanjolene får ikke fritidsbolig...

NORGE har unngått å gi konsesjoner til Spania på hjemmebane de siste årene. De har ikke bedt om dem heller. Bare en spansk statsborger har nemlig fått konsesjon til å kjøpe fritidseiendom i Norge de siste fem årene. På den annen side finnes det trolig mellom 5 000 og 10 000 norske fritidshus i Spania. (NTB)

Laksefolket kritisk

NORSKE myndigheter har byttet norsk oppdrettsnærings mulighet for økt markedsadgang til Europa med redusert markedsadgang for europeiske landbruksprodukter til Norge, mener Ingebrigt Overby i Lakseeksportørenes Forening. (NTB)

«Nordmenn ikke modne for Europa»

Vikingene kommer, advarer skeptiske spanjoler, som på ingen måte ønsker et slikt plyndringstokt velkommen tilbake til Europa. Spanske Jose Maria Izquierdo er blant skeptikerne til norsk EU-medlemskap.

Av Geir Ove Fonn
Vårt Land

MENS vår fiskeriminister Jan Henry T. Olsen på Dagsrevyen forsikrer oss om at han har hurt spanjolene trill rundt med sin geniale strategi, lar spanjolene seg knapt sjarmere av «a-few-fish-Olsen». For dem er han selveste vikinghøvdingen som bare vil grafse til seg fra Europa, og som intet har å gi. – Hele fiskekrangelen er en komedie. Spa-

nia er selvsagt ingen fiende av Norge, og Norge er ingen fiende av Spania. Jeg tror heller du finner bakgrunnen for denne feiden i uenigheten mellom ja-folket i byene og nei-folket på bygdene og langs norskekysten, sier Jose Maria Izquierdo, som underviser i spansk litteratur og idéhistorie på Universitetet i Oslo.

Etter sju år her i landet er 39-åringen kommet til at Norge ennå ikke er modent for EU-medlemskap. Han mener opinionsmålingene taler sitt tydelige språk – hvis Norge til slutt sier ja, går vi inn i Europa med en fullstendig splittet befolkning.

Bare halvparten

– Halvparten vil kunne regne seg som europeere, resten ikke. Det er en helt annen situasjon enn da Spania gikk inn i 1986. Bortsett fra fascistene og det ekstreme venstre, stilte hele den spanske befolkningen seg bak medlemskapet. Spanjolene har alltid ønsket å bli en del av Europa, og derfor var vi innstilt på å gi avkall på mye for å få bli en del av dette fellesskapet.

Izquierdo mener også at spanjolene har all grunn til å være fornøyde med EU-medlemskapet så langt. Selv om man som en del av inngangsbilletten måtte «legge ned» endel områder i Nord- og Sentral-Spania, mener han at landet har kunnet utvikle en god distriktpolitikk med EU-midler. Nedslaktning nødvendig

Nedleggelse av stål- og jernindustrien, samt nedslaktning av en halv million kyr, var nødvendig fordi det rett og slett ikke fantes noe marked i Europa for disse produktene. Med kraftig tilskudd fra EU-kassen har Spania lagt grunnlaget for modernisering og økonomisk vekst, men nå frykter mange at tyngdepunktet i EU vil bli forskjøvet.

– I Spania ser man nå på Norge som en steil nasjon som ikke vil gi noe, bare få en masse fra EU. Spanjolene frykter at dersom de

nordiske landene kommer med, vil de sammen med Storbritannia utgjøre en bremseloss mot integrasjonsprosessen i EU. Spania er redd en EU-utvidelse nordover vil føre til svekket makt for landene rundt Middelhavet, noe krangelen om vetoretten og stemmetsreglene i ministerrådet vitner om. Spania er interessert i et sterkest mulig EU, som hviler på Maastrichttraktaten.

Styres fra Brussel

– Nordmenn er langt mer nasjonalistiske enn spanjolene. Dere er ett land, mens vi har en masse regioner med sterke egeninteresser. Derfor er det nesten lettere for oss å bli styrt fra Brussel enn fra Madrid, spissformulerer Izquierdo, som nevner Baskerland og Katalonia som eksempler på regioner det er lettere å hanske med innenfor enn utenfor en overnasjonal union.

“Hele fiskekrangelen er en komedie. Spania er selvsagt ingen fiende av Norge, og Norge er ingen fiende av Spania.”

Den venstreorienterte akademikeren er altså en ihuga EU-tilhenger på Spanias vegne. Når det kommer til Norge er han langt mer i tvil:

Forstår frykten

På reiser rundt i det vakre Norge ser jeg jo at dere har mange distrikter som ikke vil kunne klare seg uten store overføringer. Derfor forstår jeg godt at mange frykter for et EU-medlemskap, sier Izquierdo, som har utgitt flere romaner i Spania som omhandler norske forhold.

Han har bodd sju år i Norge, spanjolen – Men nordmenn er ikke modne for et

Grøsland Markedstjenester

Postboks 6814 St Olavs plass
0130 Oslo
Tlf.: 22 20 44 75 (torsdager)
Tlf.: 67 53 23 42
Fax: 22 20 47 59

Vi formidler annonser til

Ny Dag medlemsblad for

Norges KFUK-KFUM.
Opplag pr. mars -94: 15.500
Spaltepris: kr 6,50 eks mva
KONTAKT OSS IDAG FOR
ANNONSER TIL NR. 3
Utsending av nr. 3: 16. mars

Fiskeoppdrett - Friluftsliv
Skogbruk - Friluftsliv
Menighet og miljø
Skriv eller ring etter skoleplan.

Malangssentret
ET FOLKEHØGSKOLETILTAK I TROMS
9056 Mortenhals • Telefon 77 72 72 71

Oluf trur på Olsen – «satse på å forvirre spanjolan»

– Æ har stor tru på Jan Henry. Han e fortsatt en av våre, sier Oluf etter to runder EU-forhandling-er. Nord-Norges mest breiflabba sønn slår ikke handa av fiskeriministerens, verken for 2 000 tonn torsk eller for kronglete språk i utallige intervjuer i forhandlings-

innspurten. – Språket? Han tar en spansk en for å forvirre spanjolan. Slik kommenterer Oluf Olsen- perler som «innfasing i slutfasen», «transformering av regelverket» og «strategiske og taktiske grep». Oluf er slett ikke villig til å sammenlikne Jan Henrys

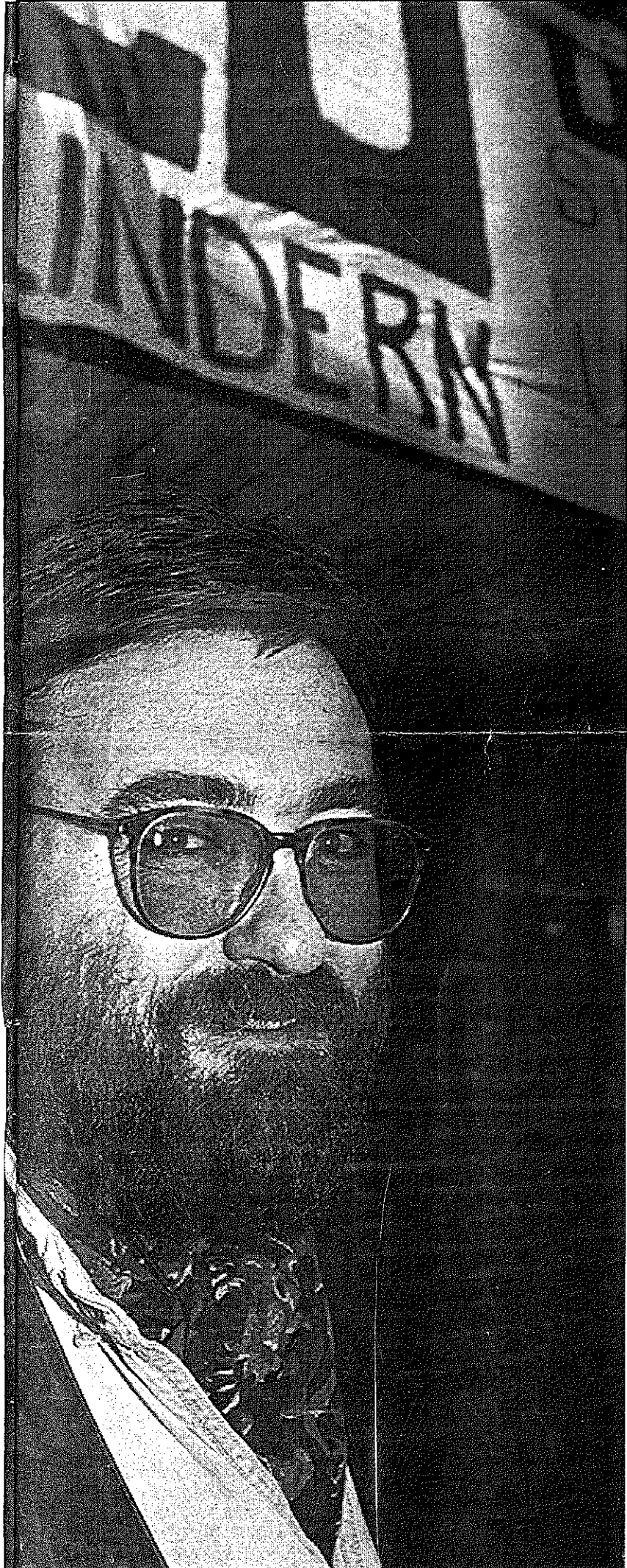
ordbruk med statsminister Gro på sitt beste. Olufs storsinn rekker også for 2 000 tonn torsk til EU. Her er han pragmatisk.

– Ka farsken. De e'kje meir enn en norsk trålar hiv på havet i sorteringa, sier han.

Står det til Oluf, skal altså han

Jan Henry fortsatt tas imot med fagnad i Nord-Norge. Noen måneder i Oslo og noen uker i Brussel har ikke snudd stemningen.

Etter det NTB forstår, rådførte Oluf seg ikke med Emma før han ga sine uttalelser i går formiddag. (NTB)

Jose Maria Izquierdo. Selv er han ibuga EU-tilhenger for spanjolenes del. EU-medlemskap, sier han.

FOTO: LARS O. FLYDAL

Øyangens Brussel-avling

BAKGRUNN

Av Kjetil Hanssen

PÅSTANDER om rasering av norske bygder hagler etter at avtalen om landbruk mellom Norge og EU endelig ble presentert onsdag.

Bondelaget mener forhandlingsresultatet vil føre til et formidabelt økonomisk tap for jordbruk og næringsmiddelindustri. Ifølge Bondelaget vil mange titusener bønder måtte oppgi gårdsdriften og stille seg i ledighetskøen. Organisasjonen hevder dessuten i en «hvitbok» om avtalen at norske forbrukere og skattebetalere ikke vil få noen gevinst i form av billigere mat. Forskere ved Norges Landbrukshøgskole støtter Bondelagets syn på drastisk nedgang i antall bønder med norsk EU-medlemskap.

Landbrukseksperter Rolf Brunstad ved Norsk senter for forskning i ledelse, organisasjon og styring og Ivar Gaasland ved Stiftelsen for Samfunns- og Næringslivsforskning i Bergen er av en annen oppfatning. De mener en årlig jordbruksstøtte på 10-12 milliarder kroner er sannsynlig ut fra forhandlingsresultatet. I så fall blir utviklingen omtrent som i dag – en nedgang på 2,5 prosent årlig. Landbruksminister Gunhild Øyangens forhandlingsresultat med EU består av fire hovedpunkter:

1. Hun må tåle EU-priser på 1. mat fra dag én.
2. Hun kan gi norske bønder prisstøtte i fem år for å møte konkurransen fra billig EU-mat.
3. Øyangen kan i fremtiden ikke gi bøndene så mye statsstøtte at den sammen med EU-støtten blir høyere enn dagens norske landbruksstøtte.

4. Hvis Norge vil subsidiere bøndene i neste århundre, må det være en type støtte som EU godtar. EU aksepterer ikke prisstøtte og investeringsstøtte.

Det nye støttesystemet for norsk landbruk hvis vi går inn i EU, består av fire deler:

■ Støtte til «nordlig landbruk»: Hele landet nord for 62. breddegrad regnes med. I tillegg vil store deler av Hedmark, Oppland, øvre deler av Buskerud og Telemark, fjellbygdene i Agder-fylkene og Rogaland og store deler av Hordaland og Sogn og Fjordane få støtte.

Ifølge Landbruksdepartementet vil det i disse områdene «være

Gunhild Øyangen og Jan Henry T. Olsen på vei hjem, etter harde forhandlinger i Brussel. FOTO: NTB

mulig å gi omfattende nasjonal støtte» i tillegg til EU-pengene. Slik støtte må normalt knyttes til antall dyr og areal. Fraktstøtte kan også godtas. Bondelaget mener det er uvisst i hvilken grad Norge kan gi nasjonal støtte for nordlig landbruk sør for 62. breddegrad.

■ Støtte til fjell- og vanskeligstilte områder: Dette skal EU og Norge spleise på. 85 prosent av norsk jordbruksareal vil omfattes. Det kan gis inntil 1.170 kroner per ku eller 117 kroner per dekar. EU betaler en fjerdedel.

■ Miljøstøtte: EU legger inn 460 millioner årlig til miljøtiltak. Sammen med penger fra vår egen statskasse kan dette komme opp i nær to milliarder kroner – omlag 180 kroner per dekar i hele landet. Bonden må sette i gang et miljøprogram for å få disse pengene. Bondelaget mener muligheten for nasjonal miljøstøtte er usikker.

■ Nasjonal støtte: Enkelte av dagens velferdsordninger vil fortsette utenom de tre øvrige typene støtte. Avløserpenger ved sykdom og ferie samt noen mindre ordninger for regnskapsføring, vikarordning og veiledning skal opprettholdes. Ifølge Landbruksdepartementet kan bevilgningen komme opp i to milliarder kroner. Bondelaget skriver i den sammenheng at EU's medlemsland er forpliktet til å tilby førtidspensjon for bønder ved fylte 55 år.

Engstelig for blottlegging

FORMANN i Norges Fiskarlag Einar Hepsø frykter at fiskeriminister Jan Henry T. Olsens blottlegging av sin strategi i fiskeriforhandlingene kan føre til økt press mot Norge om å avgå større fiskekvoter.

– Forhandlingsstrategisk er det svært uklokt å vise kortene før avtalen er klar, sier Hepsø.

Den natten forhandlingene brøt sammen sluttet fiskeriminister Jan Henry Tungeland Olsen bokstavelig talt å holde tann for tunge. Både på pressekonferansen etter forhandlingsbruddet, i den fjernsynsoverførte drosjereisen til hotellet og overfor møtende journalister hjemme i Norge har fiskeriministeren forklart sin steile «ikke-en-fisk»-holdning som et forhandlingsstrategisk utgangspunkt. (NTB)

NOAS jubilerer med kritikk av EU

GENERAL-sekretær Annette Thommessen i NOAS markerte i går organisasjonens ti års-jubiläum med ein kraftsalve mot EU's flyktningepolitikk.

– Flyktningepolitikk står ikkje på den offisielle dagsordenen i EU. Til no har tingingane i Brussel omhandla alt anna enn flyktningepolitikk. På same tid er me vitne til at EU's haldning utviklar seg eintydig i negativ retning. EU-konvensjonar og avtalar peikar alle i retning av eit Europa der stengte grenser møter folk på flukt frå krig og undertrykking.

– Noreg kan påverke EU's flyktningepolitikk i positiv retning – om regjeringa vil. I dag vil den ikkje det, seier Thommessen. (Vårt Land)

Samene får fortsatt støtte

TROMSØ: Samene vil fortsatt ha krav på særrettigheter for å sikre språk, kultur og næringsveier dersom Norge blir medlem av EU. En protokoll mellom Norge, Sverige og Finland på den ene siden og EU på den andre slår blant annet fast at samene fortsatt skal ha særrett til å drive reindrift i de tre landene.

I erklæringen slås det også fast at reindriften i Norge, Sverige og Finland skal unntas fra Roma-traktatens regler om begrensning i stasstøtte. (NTB)

30 år

Stiftelsen
Ny Framtid
New Future Foundation
– For barn i u-land
Henrik Ibsensgt. 7
N-0179 Oslo, Norway

Hjelp et barn – bli fadder i dag!

Tlf.: 22 11 42 06/22 11 04 34

Fax: 22 11 20 78

Postgiro: 0802 2172450

★ I MISJONENS TJENESTE SIDEN 1964 ★